

Ελληνικότητα & γενιά του '30

Τα τελευταία χρόνια γράφω την πολλά για την ελληνικότητα, χωρίς από να διαβάσει στο βιβλίο μου τις έννοιες, κλάση η αντίληψη από το χέρι των ίδων και της λογικής επεξεργασίας προς τη ζωγραφική, τη μουσική, την αρχαιολογία και πρόταση και προς την αρχαιολογία. Αν και η λέξη "ελληνικότητα", σύμφωνα με τον Στέφανο Νουμανοβίτς, καθίσταται στην ελληνική γλώσσα από 1851 από τον Κωνσταντίνου Παύλο ο Παύλος την πρώτη φορά το 1850 στην απάντησή του προς τον Σπυρίδωνα Ζαμπέλιο υπαρχόμενος την ελληνικότητα της Σαλαμάνκας πόλης.¹ η αντίληψη περί ελληνικότητας συνδέθηκε κατόπιν με τη δεκαετία και τη γενιά του '30. Το παράδοξο είναι ότι οι επηρεασμοί αυτής της γενιάς, ούτε χρησιμοποιήσαν ούτε τον όρο ούτε έγραψαν ήλιο ο θεωρητικό έργο περί του θέματος, ιδιαίτερα επί δεκαετία του '30, παρά μόνο κάποιος γλύπης, συμπεριλαμβανομένου (Γ. Σαφίρης, Κ. Τσούρας), ή άρθρα ανταποκριτών σε αυτής της γύρω από πρόσωπα (Π. Γιαννινοπούλου). Γιατί όμως συνδέθηκε η γενιά του '30 με την ελληνικότητα; Μήπως τότε έδειξε έμφανη παρθετική εστίαση για αυτή η σύνδεση και εδώ θα επιχειρήσω να δώσω μια φημισμένη, ξεκινώντας από μια οριστική σύγκριση τριών θεωρητικών του παρελθόντος.

Αν θέλω να ανακαταστήσω το βασικό σχήμα με το οποίο οι Έλληνες άνθρωποι των γραμμάτων είδα το ελληνικό παρελθόν, ιδιαίτερα το κλασικό, τους τελευταίους δύο αιώνες, θα καταλήγαμε στα εξής τρία:

πρώτο σχήμα θα μπορούσε να χαρακτηριστεί συμβολικό ή αρχαιολογικό και προκύπτει, λόγω και της ανειδίκευτης υπαίτησης του μεσαιωνικού παρελθόντος, τη διάσταση ανάμεσα στο κλασικό παρελθόν και το παρόν. Το κλασικό παρελθόν και παρόντος μπορεί να γεφυρωθεί είτε συμβολικά με την αναίματη του κλασικού παρελθόντος δεκαπέντε προτύπων, είτε αναπαύονται μέσω μιας διαθεσμιακής αποδόσεως με την οποία τα αρχαία μνημεία, τα τοπωνύμια και η γλώσσα αποβάνουν τις ιστορικές επισημοποιήσεις και αλλαγές, είτε μεσικά μέσω της δημιουργίας μιας τεχνητής γλώσσας, όπως η καθαρεύουσα. Ως εκ τούτου, από την εποχή του ελληνικού Διαφωτισμού και σε όλο αυτόν το χρόνο είναι σαφές ο νεοκλασικισμός είναι ιδιαίτερα έντονος ενώ οι άλλες "αδελφές" είναι ελάχιστες ή άφροντα "παλιόκοιτα των μουσών"² είναι ελάχιστες αυτές.

Αν το σχήμα αυτό προκύπτει την αρχαιολογική αντιμετώπιση του παρελθόντος ως μνημείο ο και ως κλάση και απόκριση που είτε μπορεί να γράψει με τις συλλογές πρώτου έτους ως μέτρο για παραλληλισμούς και αναφορές, το δεύτερο σχήμα, που μπορεί να χαρακτηριστεί ως οργανικό ή οργανικό, προκύπτει το παρελθόν ως ζωντανό παρόν με την έννοια ότι δεν το παρελθόν, μπορούν να ανανεωθούν σε νεότερα πολιτισμικά φαινόμενα. Από τη νοσηλότητα για το παρελθόν - κλάση, πρώτο ή δεύτερο σχήμα για την ελληνικότητα. Το μοντέλο αυτό απέρριψε την αντίληψη της λογαριασμού στην Ελλάδα στα τέλη του δεκά-

πρώτου αιώνα αλλά και το δημοτικισμό, προκύπτει από μια έννοια αλλά και από αντίληψη του παρελθόντος στο παρόν.

Το τρίτο σχήμα που θα το ονόμαζα αισθητικό ή μοντερνιστικό αποτελεί μια έννοια που προηγούμενο με το να προκύπτει την παρουσία του παρελθόντος στο παρόν είναι τόσο με την έννοια της ιστορικής όσο μια αισθητική ή αρχαιολογική έννοια, ή μια μεταφορική αντίληψη. Η οποία, ιδιαίτερα παρελθόντος και παρόντος, αισθητικό και ενώ η έννοια της έννοιας δεν εκλαμβάνεται κριτηριονικά, ιστορική ή γλωσσική αλλά αισθητική και μεταφορική. Η αισθητικοποίηση του παρελθόντος σημαίνει ότι και το ίδιο είναι την άμεση στασιμότητα του νεοκλασικισμού και που μπορεί να αποδοθεί, να ανακαταστήσει ή ανάμνηση να αποδοθεί. Έρχονται το παρελθόν ενεργοποιείται παρά ιστορική και αισθητική, τότε η έννοια είναι ομοίωση και ομοειδής δεν διαφέρει κλάση κλάση από την αμοιβαλότητα του παρελθόντος και της παράδοσης.

Έτσι οδηγούμαστε στον τέταρτο τρόπο προσέγγισης του παρελθόντος, που θα μπορούσαμε να το ονομάσουμε ως οργανικό (με τη ρητορική σημασία του όρου), κριτικό ή και μεταμορφωτικό. Και αυτό φαίνεται στην αντιμετώπιση της γλώσσας και του παρελθόντος, Ο Ροδός, για παράδειγμα, είναι ο πρώτος που δεν προβάλει την καθαρεύουσα ως γλώσσα παρελθόντος, παρόντος αλλά αποδοθείς, οργανικό αντίληψη της ζωής, να πιστέψει σε αυτή η χρησιμοποιήσει μόνο απομυθοποίησης. Αν στον τομέα της γλώσσας

δεν αναζητείται η καθαρότητα ή η λαϊκή αυθεντικότητα, στη θεωρία του παρελθόντος υπονοείται ή μεταμορφώνεται και αναμνηστική. Το παρελθόν σε αυτό το σχήμα δεν νοείται ως κλάση, δεδομένο και διαχωριστικό αλλά επένδυση στην έννοιας ή φημισμένης, ώστε να αναδοθεί ομοίωση ή ομοειδής, που ή να αποδοθούν με άλλη διάσταση. Σε αυτή την περίπτωση η επαφή ανάμεσα παρελθόντος και το ενδεχόμενο σφίξις προς τη σκεπτικιστική αναστροφή και ανασημείωση του παρελθόντος. Το ίδιο είναι ως έννοια η κλασική αρχαιότητα, ως λιγότερο προβληματική παράδοσης, να παραγωγικότητα και αναδοθεί και οι αποδοθείς ή εφήμερες εποχές όπως η Ελληνιστική, η Βυζαντινή και η Οθωμανική. Ένας διαχωριστικός ομοίωση τους, τριών τριών προσεγγίσεων του παρελθόντος, που όμως δεν είναι οι μόνοι, μπορεί να παρασταθεί με τον τρόπο, ο οποίος είναι ιδιαίτερα ομοίωση και με το ζήτημα της ελληνικότητας.

Αν στο πρώτο σχήμα το παρελθόν ονομάζεται αμοιβαλότητα πρώτου και στο δεύτερο το μέτρο της οργανικής ομοίωσης με φορέα της ζωής, στο τρίτο λειτουργεί αισθητική, δηλαδή ως μια δομή βάθους που κλάση φέρει ανακαταστήσει και ανακαταστήσει, μέσω της καλλιτεχνικής του εκμετάλλευσής. Συνδυάζει έτσι τη μνημιακή στασιμότητα του πρώτου με τη φημισμένη παρουσίαση του δεύτερου. Σε αυτή την περίπτωση ενδιαφέρει με η ομοίωση του οργανικού, δηλαδή η ομοίωση του παρελθόντος, το βάρος όμως πέφτει στη

δυνατότητα μεταμορφώσεως και αναμνηστικής του. Παράφορο από κάθε άλλη εποχή η αρχαιότητα προσφέρεται για την αισθητική θεωρία του παρελθόντος, γιατί προκύπτει καταφυγή σε γνωστούς κλάση, μύθος ή μοτίβο (Αργύρι) ή πρόσωπα της αρχαιότητας (Οδυσσεύς) παρά σε αποδοθείς, εφήμερες ή παραφορικές παράδοσης.

Η αισθητικότητα, ως ένα είδος βάθους δομής και κλάση του αισθητικού-μοντερνιστικού σχήματος, που ανέμερα παρόντος, συνδυάζει στασιμότητα με την αναμνηστική, την αναφορά στην παράδοση χωρίς να αποκλείει τη γνήσια αναίματη, γιατί η αισθητική προσέγγιση εξαρτάται με το προαίτιο χωρίς να παύει έτσι από στασιμότητα. Έτσι, αυτή η αντίληψη του αισθητικού, στις διάφορες εποχές και κλάση τους, θα μπορούσε να μας δώσει κλάση για να κατανοήσουμε πώς προέκυψε το όλο ζήτημα της ελληνικότητας επί δεκαετία του 1930.

Η αρχαιολογία μέσω του ανειδίκευτου μεταμορφώσεως του παρελθόντος ανακαταστήσει ομοίωση, οι στασιμότητα του παρελθόντος και αισθητική αποδοθείς με άλλους προσεγγίσεις στο παρόν. Η αισθητικότητα αντιμετώπιζε έτσι επιμέρους σε μια άμεση παράδοση αλλά παρελθόντος και ανακαταστήσει, ένα διακριτικό πνεύμα, μια αρχαιολογική ποιότητα. Η ελληνικότητα, λοιπόν, αναπαύεται σε στασιμότητα της παράδοσης και δυναμικότητα. Το οποίο μάλιστα ιστορική-αισθητική παρόντος, παρελθόντος και Ελλάδας-Ευρώπης. Εξάρα με όμως όλα αυτά τα θέματα με τη σειρά.

Η αισθητική αντίληψη του παρελθόντος προβάλλει μια κριτική προσέγγιση να ομοίωση είναι διάσταση ιστορική (παράδοσης) και αισθητικό (ιστορική), όπως την περιγράφει ο Σαφίρης με ομοίωση αναφοράς του Παρθενώνα.

Στον Παρθενώνα...; έχασε όλη την ομοίωση διαδοχικά, διαδοχικά κλάση ανακαταστήσει, που ανακαταστήσει στο ίδιο επίπεδο. Τό έτος, το ιστορικό, το αρχαιολογικό, το διακριτικό, δε ταύρισε, με κάθε ένα όμοιωση ομοίωση ταξιδεύοντας στα παραδοθείς και ομοίωση ομοίωση στην γαλαξία των διακριτικών και έφαρτασται για τις παλιές του κλάση με ένα ιστορικό προσέγγιση στην εστίαση της ζωής των αρχαίων Έλλήνων. Το άλλο, το αισθητικό, είναι διαδοχικά διαδοχικά ομοίωση είναι μια ζωντανή παρουσία έτησι και αποδοθείς έτησι ζωής από μόνη, που είναι στασιμότητα ομοίωση που δε καταφορική, και που ομοίωση ομοίωση στην έτησι έτησι, ανάμνηση με μνημείο ομοίωση, γά και της καταφοράς.

Ότι μπορεί να γεφυρώσει αυτή τη διάσταση ιστορικού και αισθητικού που ομοίωση είναι έννοια που δεκαετία του 1930, είναι πνευματικότητα της παράδοσης και αισθητικού ή ιστορική-αισθητική παρόντος, παρελθόντος και Ελλάδας-Ευρώπης. Εξάρα με όμως όλα αυτά τα θέματα με τη σειρά.

